

Forskrift om kringgrenser for Fitjar kommune

FITJAR

Innhald

1	Forskrift om kringsgrenser i Fitjar kommune	2
1.1	Lovheimel om oppretting av kringsgrenser	2
1.2	Andre aktuelle føringar, sentrale og lokale	3
1.3	Omsynet til barnets beste	3
1.4	Lokale føringar	3
1.4.1	Fritt skuleval	3
1.4.2	Skuleskyss	3
1.4.3	Tildeling av skuleplass – rutinar for sakshandsaming	3
2	Forholdet mellom sentralt lovverk og lokale føringar	3
3	Kriterium for vurdering av full skule/trinn	4
4	Kriterium for fastsetting av kringsgrenser	4
5	Kringsgrenser i Fitjar kommune.....	5
6	Justeringar av forskrift om kringsgrenser	5
7	Sakshandsamingsrutinar	5
8	Ansvarsfordeling	6
9	Vedtak om skuleplass for kommande 1.klassingar	6
10	Utsett eller tidlegare skulestart	6
11	Vedtak om skuleplass utanfor skulen sin kringsgrense.....	6
12	Byte av skule grunna adresseendring.....	7
13	Utsetjing eller framskunding av skulebyte ved adresseendring	7
14	Vedtak om skulebyte etter opplæringslova § 2-6 andre ledd	7
15	Skulegong i andre kommunar eller gjesteelevar frå andre kommunar	8
16	Prinsipp ved endring av kringsgrense	8
17	Klagehandsaming	9
18	Iverksetting av forskrift.....	9

1 FORSKRIFT OM KRINSGRENSER I FITJAR KOMMUNE

Fastsetting av forskrifta blir gjort av kommunestyret i Fitjar kommune.

1.1 LOVHEIMEL OM OPPRETNING AV KRINSGRENSER

Opplæringslova § 2-6¹ gir kommunen høve å lage forskrifter for kva skule dei ulike områda i kommunen høyrer til:

«Elevane har rett til å gå på ein skole i nærmiljøet. Kommunen kan gi forskrift om skolekrinsar. Ved tildeling av skoleplass og fastsetjing av forskrift om skolekrinsar skal kommunen leggje særleg vekt på kva skole som ligg nærast heimen. Kommunen kan også ta omsyn til topografi, trafikktilhøve og kapasiteten på skolane, og at barn i same nabolag skal få gå på same skole.

Etter søknad kan eleven takast inn på ein annan skole enn den eleven har rett til å gå på.»

To eller fleire kommunar kan avtale at eit område i ein kommune kan sokne til ein skule i nabokommunen. Elles gjeld retten etter første ledd første punktum. Kommunane må gje likelydande forskrift om kva for område i kommunane som soknar til denne skulen. Kommunane skal opprette ein skriftleg samarbeidsavtale. Kommunestyret vedtar sjølv avtalen og endringar i denne. Samarbeidsavtalen skal minst innehalde fråsegn om:

- a) opprekning av avtalepartane og kva kommune som skal drifte skulen som dei gitte områda soknar til
- b) det økonomiske oppgjeret mellom kommunane, som kostnadar til skyssordning
- c) varigheita på avtalen
- d) reglar for å tre ut av og avvikle samarbeidet, og
- e) anna som etter lov krev avtale

Etter søknad kan eleven takast inn på ein annan skule enn den skulen eleven soknar til. Ein elev kan i særlege tilfelle flyttast til ein annan skule enn den skulen eleven har rett til å gå på etter første ledd, dersom omsynet til dei andre elevane tilseier det. Grunnen til at ein elev kan flyttast, kan til dømes vere at eleven mobbar ein eller fleire medelevar. Før det blir gjort vedtak om å flytte ein elev, skal ein ha prøvd andre tiltak. Når det er nødvendig, kan eleven flyttast til ein skule utanfor kommunen, men ikkje slik at eleven må flytte ut av heimen eller at skuleskyssen blir uforsvarleg lang.

---

¹ <https://lovdata.no/LTI/lov/2023-06-09-30/§2-6>

1.2 ANDRE AKTUELLE FØRINGAR, SENTRALE OG LOKALE

Sentrale føringar:

Følgjande delar av opplæringslova har særleg relevans for forskrift om kringsgrenser:

- § 2-1 Rett til grunnskuleopplæring
- § 2-2 Plikt til grunnskuleopplæring
- § 12-1 Retten til eit trygt og godt skulemiljø
- § 12-4 Plikt til å sikre eit trygt og godt psykososialt skulemiljø (aktivitetsplikt og dokumentasjonsplikt)
- § 12-7 Det fysiske miljøet

1.3 OMSYNET TIL BARNETS BESTE

Vi skal ta omsyn til barnets beste, men omsynet treng ikkje vere avgjerande for utfallet i saka.

1.4 LOKALE FØRINGAR

1.4.1 Fritt skuleval

Fitjar kommune legg til grunn at søknadar frå føresette om plass ved ein anna skule enn den eleven soknar til, blir behandla på ein slik måte at det sikrar best mogleg ivaretaking av foreldreretten og den individuelle retten til å velje skule, og at dette skjer innanfor gjeldande lovar, rammer og nødvendig fellesskapsomsyn.

1.4.2 Skuleskyss

For elevar som vel ein anna skule enn nærskulen vil skyssutgiftene normalt måtte dekkast av eleven sine føresette.

1.4.3 Tildeling av skuleplass – rutinar for sakshandsaming

I Fitjar kommune kan føresette søkje om plass ved ein anna skule enn nærskulen. Skulane sin kapasitet og prognose for elevtal blir lagt til grunn for inntak. I kringsgrensane til skular der elevprognosane visar ei forventning til kapsistetsutfordringar må skulane gjennomføre ein meir restriktiv praksis knytt til fritt skuleval.

2 FORHOLDET MELLOM SENTRALT LOVERK OG LOKALE FØRINGAR

Forskriftsheimelen er i hovudsak gitt for å styre den kommunale saksbehandlinga, sikre likebehandling og skape føreseielegheit for innbyggjarane i kommunen. Forskrifta vil òg vere sentral ved klagebehandling, der kommunen blir gitt høve til å synleggjere for Statsforvaltaren korleis nærskuleprinsippet blir ivareteke.

Forskrift om kringsgrenser skal vere i samsvar med nærskuleprinsippet slik det kan tolkast ut frå lov og forarbeid, jf. § 2-6 første ledd første punkt, samt NOU:18 1995 og Ot.prp. nr. 46 (1997-98). Det ligg ikkje innanfor det kommunale handlingsrom eller sjølvstyre å fastsetje forskrifter i strid med nærskuleprinsippet.

Det er høve til å legge vekt på kapasitet, både ved avgjerder av enkeltsaker og ved fastsetting av forskrift om kringsgrenser. Etter Utdanningsdirektoratet si vurdering blir det aktuelt å legge vekt på kapasitet når det kan dokumenterast at ein skule er full.

Den lokale ordninga med forelda sin rett til å velje skule føreset at praktiseringa skjer innanfor gjeldande økonomiske rammer og at det ikkje utløyser behov for nye klassar. I opptaksområde til skular der elevtalsprognosane viser at det kan forventast kapasitetsutfordringar på sikt, må skulane gjennomføre restriktiv praksis for inntak av elevar frå andre kringsgrenser.

3 KRITERIUM FOR VURDERING AV FULL SKULE/TRINN

Skulebruksplanen for skulane i Fitjar kommune gir kvar skule ein definert kapasitet. Kapasitet er fastsett med bakgrunn i skulen sitt brutto skuleareal. Det blir rekna om lag 10 m² areal pr. elev (ikkje inkludert idrettsareal). Skulane må tilfredsstillte Helsevernetaten sitt krav om minst 2 m² til kvar elev i klasserom.

Utdanningsdirektoratet seier at det kan leggjast vekt på kapasitet ved skulen når det vert dokumentert at ein skule er full. Ein skule er full i nærskuleprinsippet sin forstand når elevtalet har nådd ei viss grense – skjønsmessig, pedagogisk og bygningsmessig.

Skular kan òg vurderast som fulle på enkelttrinn, før skulen samla sett er full. Dette vil vere spesielt aktuelt der elevtalet på trinnet er høgare enn vanleg, og der dette utløyser behov for areal som skulen ikkje kan dekke.

Evna til å handtere overkapasitet i ein periode må vurderast i kvart tilfelle av rektor i samråd med etatssjef for oppvekst i Fitjar.

Følgjande moment kan vere relevante i vurderinga:

1. Eventuelle godkjenningsvedtak gitt i medhald av Forskrift om miljøretta helsevern i barnehagar og skular, og Opplæringslova § 12-2.
2. Det totale talet på klassar og elevar ved skulen.
3. Talet på elevar i den aktuelle klassen, på det aktuelle trinnet og storleiken på aktuelle rom.
4. Talet på rom på skulen, inkludert spesialrom, grupperom og liknande.
5. Ei vurdering av kva type rom som kan brukast til ordinær undervisning.
6. Skulen sin bruk av den totale kapasiteten av rom gjennom veka («romtimeplan»).
7. Om skulen har vurdert høve for ein eller fleire klassar utan fast klasserom, såkalla «vandreklassar» eller «satellittklassar».
8. Om skulen har vurdert høve til å bruke 0. eller 7. time, eventuell anna forskyving av skuledagen, ein eller fleire dagar i veka.
9. Om skulen legg opp til spesielle undervisningsmetodar som stiller større krav til bruk av areal.

4 KRITERIUM FOR FASTSETTING AV KRINGSGRENSER

Ved fastsetting av opptaksområde er følgjande kriterium lagt til grunn:

- Geografisk avstand
- Topografi
- Særleg farleg eller vanskeleg skuleveg
- Historisk tilhøyrse
- Skulen sin kapasitet (dersom det er dokumentert at skulen er full)

5 KRINGRENSER I FITJAR KOMMUNE

Kva som ligg i nærskuleprinsippet vert utdjupa i merknadar i Ot. prop nr 46:

«Vurdering av kva for skole som er nærmast, skal ta utgangspunkt i geografiske forhold, men skal også ta omsyn til andre relevante forhold, til dømes om sysken er plassert på den same skolen, kapasiteten på skolane og om skolevegen er farleg.»

For dei 3 skulane i kommunen er det ryddige forhold i høve til kva for ein skule ein soknar til:

- **Selevik**
Geografiske tilhøve som grenselina mot Stord kommune i sør og enden på vegen mot Westerheim i nord legg ramma for det området som soknar til Selevik skule.
- **Øvrebygda**
Her kan det vera meir rom for tolkingar, men lang historie og praksis syner at elevane frå Aarbø og Helland nord har Øvrebygda skule som sin nærskule.
- **Rimbareid**
Elevar frå Tveita og Synningjo går til Rimbareid skule. For ungdomsskulen er det heile kommunen som soknar til Rimbareid skule då me berre har ein ungdomsskule i kommunen.

6 JUSTERINGAR AV FORSKRIFT OM KRINGRENSER

Det vil vere behov for å endre forskrifta einskilde år. Endringar kan skuldast svingingar i elevtal på einskildskular som gjer at desse ikkje har plass til å ta imot alle elevane innanfor skulen sin kringrense. Behov for endringar kan òg skuldast endra arealdisponering/bustadbygging, endring i infrastruktur, oppretting av nye skular eller nedlegging av skular.

Når det er behov for å endre kringrensene, vil det vere behov for å endre kapittel 5 i forskrifta. Dei endringane som vert foreslått blir sende ut på høyring i rådsorgana ved dei skulane dette gjeld. Vedtak om endring som blir gjort av kommunestyret. Av kapittel 5 vil det gå fram kva adresse/område som høyrer kringrensene til den einskilde skule.

7 SAKSHANDSAMINGSRUTINAR

Tildeling av skuleplass er eit enkeltvedtak og skal behandlast etter reglane i forvaltningslova. Ved tildeling av skuleplass må det mellom anna gjerast klart at det er klagerett på vedtaket. Klage på tildelt skuleplass skal behandlast etter § 2-6 første ledd i Opplæringslova, som seier at eleven har rett på skuleplass på nærskulen eller den skulen eleven soknar til.

Føresette kan søke om at ein elev får plass på ein annan skule enn nærskulen. Ein har ikkje rett til å få plass på ein annan skule, men ein søknad skal behandlast etter reglane i forvaltningslova. Det er òg klagerett på avslag om skuleplass på ein annan skule enn nærskulen. Klage vil bli behandla etter reglane om nærskuleprinsippet eller reglane om fritt skuleval.

Avstand frå heimen til dei aktuelle skulane og argumenta i klagen vil vere avgjerande for kven av disse to heimlane i Opplæringslova klagen blir handsama etter. Klagebehandlinga vil difor skje

etter dei reglane som gjeld, uavhengig av om føresette har søkt om skuleplass på ein annan skule eller om dei har klaga på at eleven ikkje har fått plass på nærskulen sin.

8 ANSVARSFORDELING

Søknad om skuleplass på annan skule enn nærskulen eller den skulen eleven soknar til (fritt skuleval) skal sendast til nærskulen. Rektor på nærskulen tar kontakt med den aktuelle skulen for å undersøke om det er plass. Har rektor plass, sender den nye skulen vedtak om skuleplass.

Klage på vedtak skal sendast til skulen. Rektor kan gi medhald, eller sende klagen til Fitjar kommune v/ etatssjef for oppvekst. Om etatssjef ikkje gir medhald i klagen, blir den sendt til Statsforvaltaren i Vestland for endeleg avgjerd.

Dersom det kjem fram av klagen eller måling av avstand mellom de to skulane at klagen skal behandlast etter reglane om nærskule, skal klagen òg sendast til skulen. Skulen skriv ei grunngiving for kvifor eleven ikkje kan få plass, jf. punkta i kapittel 4, og sender saka vidare til Fitjar kommune v/ etatssjef for oppvekst. Om etatssjef ikkje gir medhald i klagen, blir den sendt til Statsforvaltaren i Vestland for endeleg avgjerd.

9 VEDTAK OM SKULEPLASS FOR KOMMANDE 1.KLASSINGAR

Til vanleg vil alle som er registrert i folkeregisteret i Fitjar kommune få vedtak om skuleplass frå sin nærskule i mars månad. Føresette har då 3 veker klagefrist dersom dei ønskjer plass ved ein annan skule. Etter at klagefristen er ute, blir alle klager behandla samla.

10 UTSETT ELLER TIDLEGARE SKULESTART

Føresette kan søke om utsett eller tidlegare skulestart for barnet. Barnet vil først få ei sakkunnig vurdering frå pedagogisk-psykologisk teneste (PPT). Dersom dei sakkunnige er i tvil om barnet har kome langt nok i utviklinga si til å starte på skulen, kan utsett skulestart vere aktuelt. For å få tidlegare skulestart må barnet fylle fem år innan 1. april, og PPT må vurdere barnet som modent for skulen.

Kontakt Fitjar kommune om du ønskjer å få vurdert om barnet ditt bør utsette/framskundef skulestarten. Ein avtaler tid for vurdering hos PPT. Når resultatet av vurderinga er klart, sender foreldra Fitjar kommune ein søknad med grunngiving for ønsket. Vurderinga frå PPT skal leggjast ved søknaden.

11 VEDTAK OM SKULEPLASS UTANFOR SKULEN SIN KRINSGRENSE

Som hovudregel skal elevane tildelast plass ved sin nærskule. Kommunen kan tilvise elevar til ein annan skule enn nærskulen om omsyn til kapasitet gjer det nødvendig. Det skal takast utgangspunkt i kapasiteten på opptakstidspunktet. Elevar som kjem inn i opptaksområdet på eit seinare tidspunkt kan difor bli tildelt skuleplass på annan skule enn andre barn i nærområdet.

Elevar kan søke seg til andre skular enn nærskulen. Det er ein føresetnad at ordninga blir praktisert innanfor gjeldande økonomiske rammer og ikkje utløyser behov for nye klassar. Ved inntak av elevar frå andre opptaksområde skal skulane sin kapasitet og prognosar for elevtal

leggjast til grunn for inntak. I opptaksområde til skular der elevtalsprognosane syner at det kan forventast kapasitetsutfordringar på sikt, må skulane gjennomføre ein restriktiv praksis ved inntak av elevar.

Elevar som søker om å få gå ved en annan skule enn den dei høyrer til, skal til vanleg få søknaden sin innvilga. Dette føreset at skulen har ledig kapasitet og at elevsamansetninga elles gjer det forsvarleg. Føresette må dekke skyssutgifter sjølv. Elevar i spesielt organiserte opplæringstilbod som får vedtak om skuleplass på annan skule enn nærskulen, kan innvilgast skyss. Foreldra må vere samde om søknad om annan skule enn nærskulen. Er ikkje foreldra samde får eleven skuleplass på nærskulen.

12 BYTE AV SKULE GRUNNA ADRESSEENDRING

Når ein elev skiftar adresse, skal eleven òg byte skule, dersom eleven flyttar ut av skulen sin kringsgrense. Etter søknad kan etatssjef innvilgar at eleven får halde fram på skulen.

13 UTSETJING ELLER FRAMSKUNDING AV SKULEBYTE VED ADRESSEENDRING

Om ein elev flyttar mot slutten av eit skuleår, kan føresette søke til rektor om å få behalde skuleplassen ut skuleåret. Føresette kan òg søke til rektor om å få starte på ein ny skule når skulen startar i august, dersom det er planlagt flytting i løpet av tidleg haust.

14 VEDTAK OM SKULEBYTE ETTER OPPLÆRINGSLOVA § 2-6 ANDRE LEDD

Ein elev kan i særlege tilfelle flyttast til ein annan skule enn den skulen eleven har rett til å gå på, dersom omsynet til dei andre elevane tilseier det. Grunnen til at ein elev kan flyttast, kan til dømes vere at eleven mobbar ein eller fleire medelevar. Før det blir gjort vedtak om å flytte ein elev, skal ein ha prøvd andre tiltak. Når det er nødvendig, kan eleven flyttast til ein skule utanfor kommunen, men ikkje slik at eleven må flytte ut av heimen eller at skuleskyssen blir uforsvarleg lang.

Enkeltvedtak etter føresegna vil berre gjelde for ein elev, den eleven som blir flytta. Dersom det er aktuelt å flytte fleire elevar som mobbar, må det fattast eitt enkeltvedtak for kvar av elevane. Statsforvaltaren er klageinstans. Det er ikkje krav om at det i alle tilfelle skal føreligge sakkunnig vurdering.

Departementet skriv i Ot.prp. nr. 44 (1999-2000) at:

«Det er tilstrekkeleg at vedtaket er forsvarleg og er underkasta reglane i forvaltningslova om krav til enkeltvedtak. Departementet viser mellom anna til kravet om at saka skal vere tilstrekkeleg opplyst før vedtak blir gjort. Det må derfor vurderast i den enkelte saka om krava til forsvarleg saksbehandling krev sakkunnig vurdering.»

15 SKULEGONG I ANDRE KOMMUNAR ELLER GJESTEELEVAR FRÅ ANDRE KOMMUNAR

Skular kan gi grunnskuleopplæring til elevar som er folkeregistrert i andre kommunar. Om desse brukast ofte omgrepet «gjesteelevar».

Det økonomiske ansvaret for gjesteelevar er heimla i Opplæringslova § 28-1 og forskrift til Opplæringslovs § 18-1. Opplæringslova si forskrift definerer bustadkommunen, heretter kalla heimkommunen, som den kommunen der føresette, eller den av dei føresette som har omsorg for barnet, er busett. Heimkommunen er til vanleg den kommunen som har fosterheimsplassert barnet. Vertskommunen er den kommunen der barnet går på skulen. Dersom det er barnevernet som har føretatt plasseringa, er det forskrifta sin bokstav b) som er heimelen for å krevje refusjon. For gjesteelevar som er plassert i barnevernsinstitusjon, er det fylkeskommunen der institusjonen ligg som er økonomisk ansvarleg. Etter denne paragrafen er heimkommunen forplikta til å betale grunnskulesats utan at det er inngått nokon spesiell avtale, mens ev. utgifter til spesialundervisning må avtalast spesielt. I nokre tilfelle blir barn adoptert av sine fosterforeldre og får varig adresse i den nye kommunen. Då er det kommunen der adoptivforeldra (tidlegare fosterforeldra) og barnet bur som blir heimkommune, og eleven vil ikkje lenger reknast som gjesteelev i denne kommunen. I tvilstilfelle er det fornuftig å ta kontakt direkte med barnevernet for å sjekke om dei framleis har ansvar for barnet.

Heimkommunen skal betale for vanleg undervisning etter avtale. Når det er snakk om utgifter til spesialundervisning er det heimkommunen sjølv som skal fatte vedtaket om tal timar, jf. den sakkunnige vurderinga, før vertskommunen kan sette i verk spesialundervisning. Vertskommunen må på førehand innhente «avtale om opplæring, ressursavtale» frå den kommunen som har det økonomiske ansvaret.

Blir kommunane ikkje samde om kven som skal betale, er det Statsforvaltaren som avgjer.

16 PRINSIPP VED ENDRING AV KRINGRENSE

Dersom ein skule blir definert som full, vil inntak av elevar skje etter følgjande kriterium:

- Elevar med særskilte behov
- Elevar med søsken på skulen
- Elevar som bur lengst vekk frå alternativ skule

Dersom ein skule blir definert som full, får elevar som ikkje får plass ved skulen tilbod om skuleplass etter følgjande kriterium:

- Næraste skule med plass
- Val ut frå fritt skuleval

Sjå Utdanningsdirektoratet sin nettstad ²for nærskuleprinsippet og skulekringsgrenser meir informasjon.

---

² [Nærskoleprinsippet og skulekretsgrenser | udir.no](https://www.udir.no/nærskoleprinsippet-og-skulekretsgrenser)

17 KLAGEHANDSAMING

Tildeling av skuleplass er eit enkeltvedtak. Klager på tildeling av skuleplass skal behandlast etter reglane i forvaltningslova. Statsforvaltaren er klageinstans dersom klagen ikkje får medhald i kommunen.

Elevar eller føresette kan klage på at dei meiner at eleven ikkje har fått plass på den skulen som ligg nærast eller ved den skulen som eleven soknar til. Slike klager skal behandlast etter reglane om nærskuleprinsippet, jf. § 2-6 første ledd i Opplæringslova. Det er Fitjar kommune v/etatssjef for oppvekst som behandlar denne typen klager i første instans.

Elevar kan søke seg til ein annan skule enn den dei soknar til, jf. Opplæringslova § 2-6 andre ledd. Slike søknadar sendast til nærskulen. Skulen behandlar klagen dersom skulen gir medhald i klagen. Dersom skulen ikkje meiner at klagen kan få medhald, blir klagesaka oversendt til Fitjar kommune v/etatssjef for oppvekst, som behandlar klagen vidare.

18 IVERKSETTING AV FORSKRIFT

Forskrifta blir sett i verk når det føreligg politisk vedtak. Forskrifta gjeld inntil ny eller revidert forskrift er vedtatt.